

Sisäisen turvallisuuden tilannekuva muuttuvassa toimintaympäristössä

Oulun alueellinen kansalaisjärjestöakatemia 1.10.2025

Erityisasiantuntija Leena Seitovirta, sisäministeriö

Tavoite: Suomi on luottamuksen
yhteiskunta, jossa toteutuvat turvallisuus
ja oikeudenmukaisuus.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

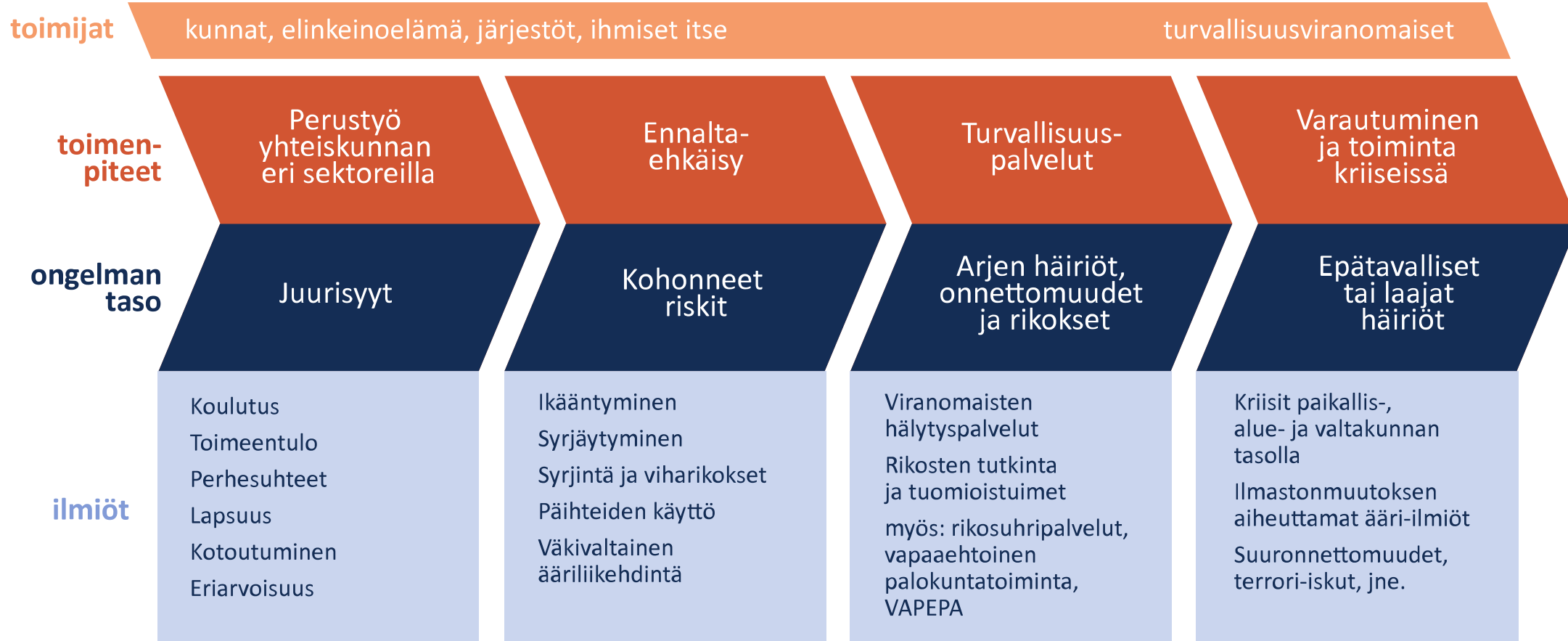
Mikä sisäinen turvallisuus?

*Ne yhteiskunnan ominaisuudet, joiden johdosta
väestö voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista
1) oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, 2)
häiriöistä, onnettomuuksista tai suomalaisen
yhteiskunnan tai kansainvälistyvän maailman
3)
ilmiöistä ja muutoksista johtuvaa pelkoa ja
turvattomuutta.*

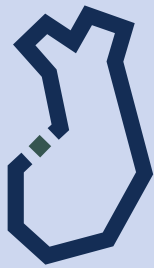

Missä sisäinen turvallisuus syntyy?

Sisäministeriön tavoitteena on **yhteistyö** ja toiminnan **yhdensuuntaisuus** kaikilla tasoilla

Kolme näkökulmaa sisäiseen turvallisuuteen

Arjen turvallisuus ja yhteiskuntarauha

- Toistuvat ja tavanomaiset turvallisuusuhat sekä turvallisuuden tunne
- Mitä, kenelle, missä?

Turvallisuuspalvelut ja avun saanti

- Millaista apua saa tarvittaessa?
- Kuinka nopeasti?

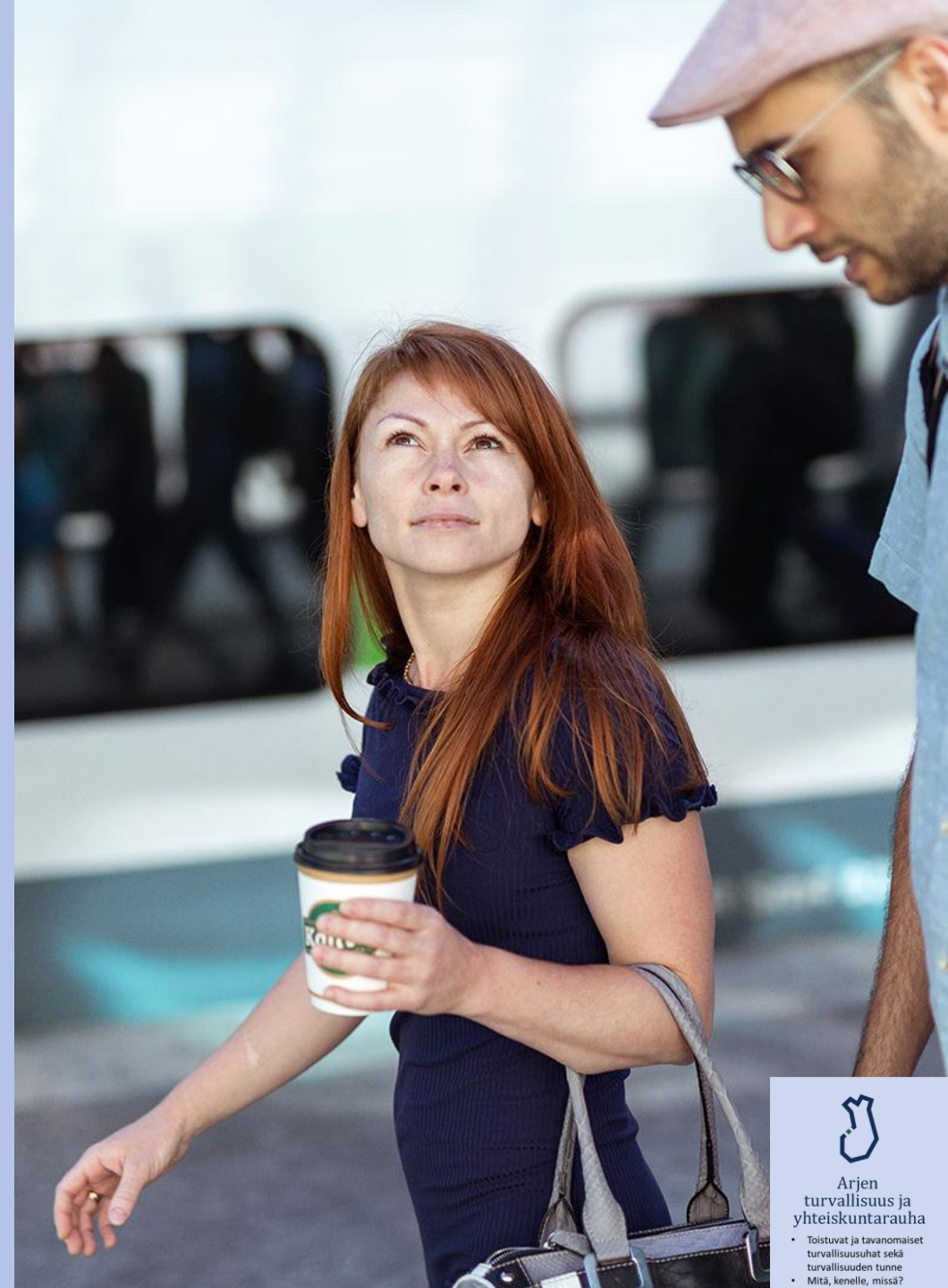
Vakavat ja laajat häiriöt sekä niihin varautuminen

- Mitä voi tapahtua?
- Kuinka todennäköisesti?
- Miten vaikutukset pidetään pieninä?

Arjen turvallisuus ja yhteiskuntarauha

- Rikollisuus on vähentynyt hitaasti mutta johdonmukaisesti pidemmällä tarkastelujaksolla
 - suuri vaihtelu eri rikosilmiöiden välillä
 - kasvussa: järjestäytynyt-, huume-, tietoverkko- ja nuorisorikollisuus (varauksin)
 - positiivinen kehitys jatkunee (mm. demografia)
- Ongelmat kasautuvat alueittain ja väestöryhmittäin – useimmilla asiat erittäin hyvin.
- Tilastollisesti tapaturmat ja onnettomuudet ovat merkittävimpiä uhkia arjen turvallisuudelle.
- Kokemus turvallisuudesta eriytyy: sekä akselilla ”hyvä vs. huono” että ”mikä minua/meitä uhkaa”

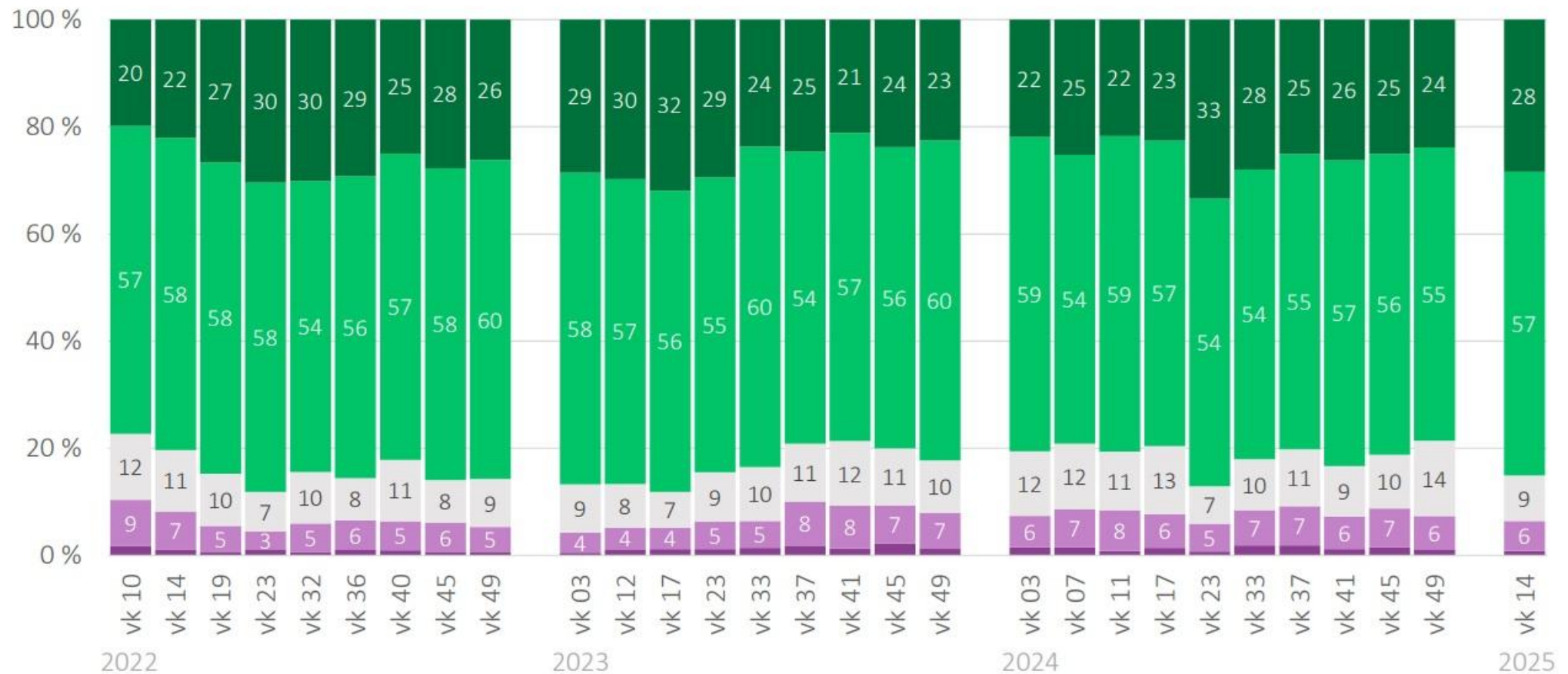

Arjen
turvallisuus ja
yhteiskuntarauha

- Toistuvat ja tavanomaiset turvallisuusuhat sekä turvallisuuden tunne
- Mitä, kenelle, missä?

34. Kuinka samaa tai eri mieltä olet? Koen, että elämäni on turvallista.

■ Täysin eri mieltä ■ Melko eri mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Melko samaa mieltä ■ Täysin samaa mieltä

Lähde:

VNK
Kansalaispulssi
10.4.2025

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Turvallisuuspalvelut ja avun saanti

- Suomessa saa apua hätätilanteessa pääasiassa nopeasti ja luotettavasti.
 - Huomattavaa alueellista vaihtelua
- Sisäisen turvallisuuden viranomaisten voimavarat niukat.
 - esim. väestön kokoon suhteutettuna vähiten poliiseja Euroopassa - 1,3 poliisia 1000 asukasta kohden.
 - Ei poikkeusolojen reserviä
- Turvallisuusviranomaisten tehtäväkenttä on monimutkaistunut ja laajentunut.
 - erityisinä haasteina harvaan asutut alueet, uudet turvallisuusuhat ja jatkuva teknologinen kehitys
 - osaamisen vaatimustaso on moninkertaistunut
- Priorisointikyky ja viranomaisyhteistyö ovat samalla toiminnan edellytys että merkittävä voimavara.

Turvallisuus-
palvelut ja
avun saanti

- Millaista apua saa tarvittaessa?
- Kuinka nopeasti?

11. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin tahoihin?

luottaa melko paljon tai täydellisesti, %

Vaihteluväli kuvaa pienintä ja suurinta vastausosuutta, joka on ilmennyt Kansalaispulssin kyselykierroksilla 04/2020 alkaen.

Kierros 62 (vk 14/2025): Lisätty *Yhdysvaltojen hallinto*

Kierros 45-46 (vk 17-23 / 2023): Kyselystä poistettu väliaikaisesti *Suomen hallitus*, kun uuden hallituksen muodostaminen oli kesken.

Kierros 45 (vk 17 / 2023): Lisätty *Nato* ja *EU*

Kierros 33 (vk 10 / 2022): Lisätty *puolustusvoimat*, ja poistettu *pankit* sekä *suuryritykset*.

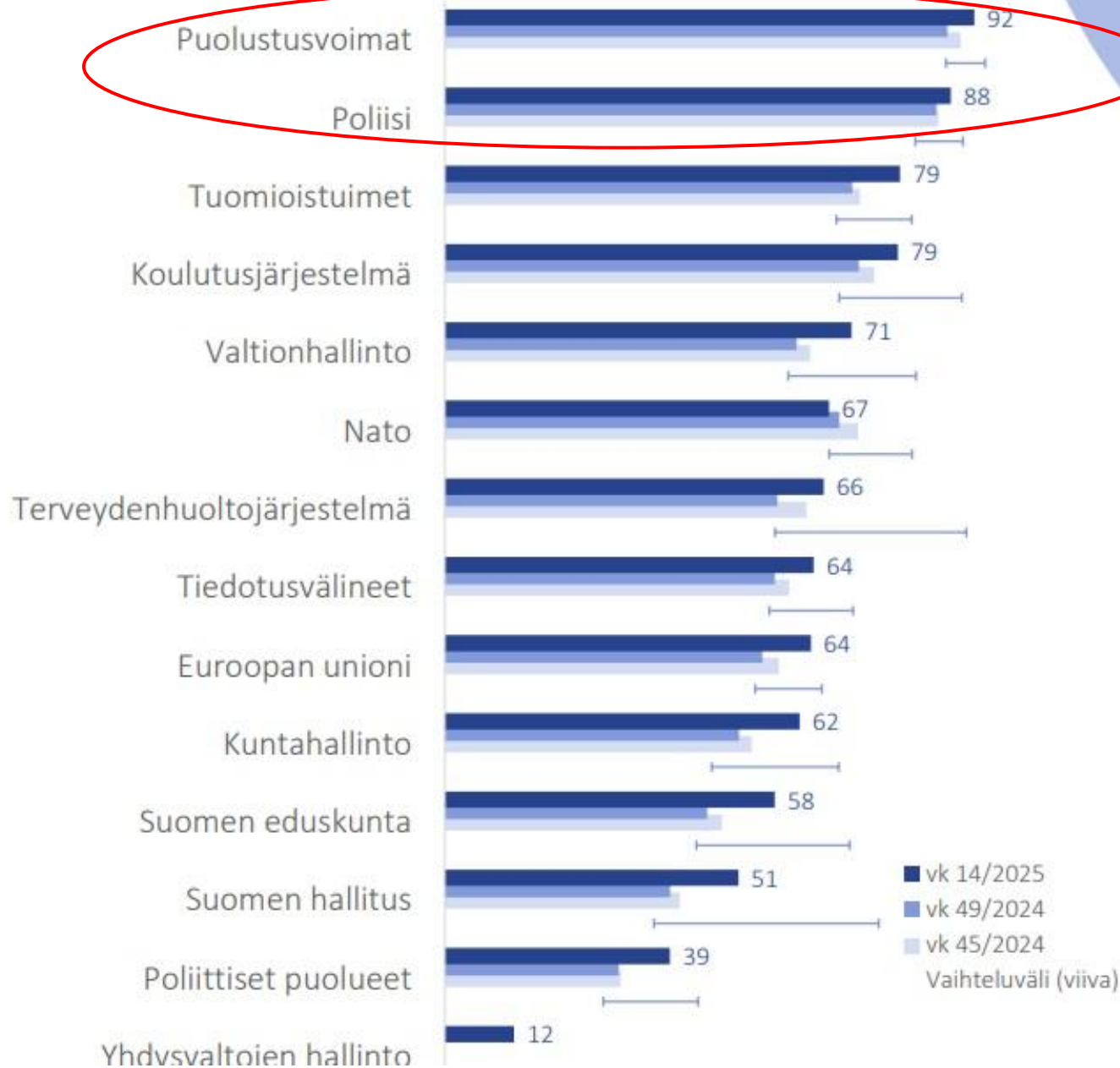
Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lähde:

VNK

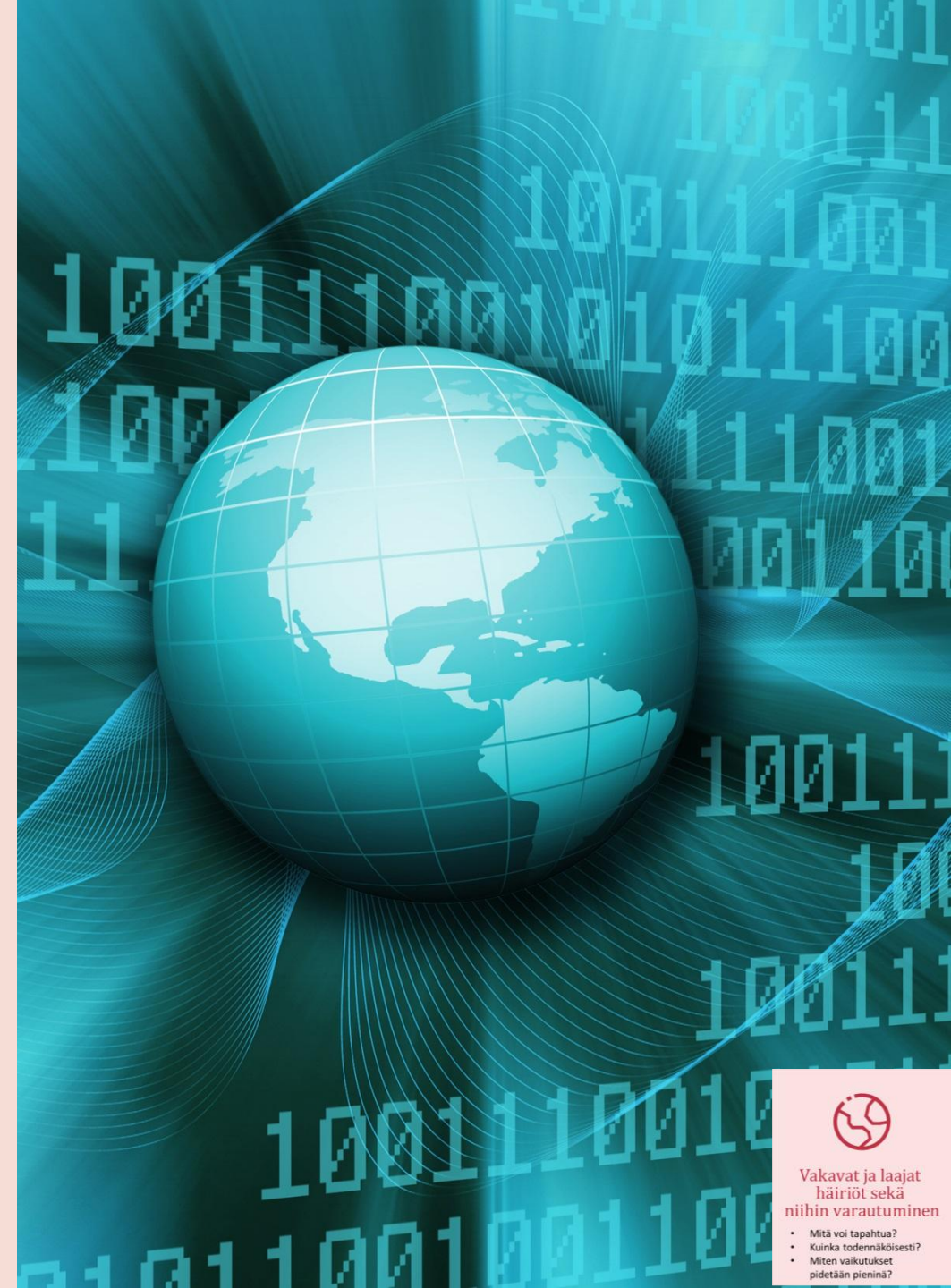
Kansalaispulssi

10.4.2025

Vakavat ja laajat häiriöt sekä niihin varautuminen

- Viime vuosina on toteutunut useampia laajamittaisia häiriöitä: pandemia, sota lähialueella, laajamittainen maahantulo...
 - yleisesti ottaen Suomen varautumisaste ja kokonaisturvallisuusmalli ovat osoittautuneet maineensa veroisiksi, työtä silti jäljellä
- Kuitenkin
 - a) globaalin keskinäisriippuvuuden ja kompleksisuuden kasvu,
 - b) teknologinen kehitys ja kasvava digitalisaatio sekä
 - c) kansainvälisten jännitteiden kasvuovat johtaneet siihen, että yhä pienemmillä häiriöillä on potentiaalisesti yhä laajemmat vaikutukset.

Vakavat ja laajat
häiriöt sekä
niihin varautuminen

- Mitä voi tapahtua?
- Kuinka todennäköisesti?
- Miten vaikutukset pidetään pieninä?

Sisäministeriön väestötutkimuksen mukaan:

- 65 % väestöstä kokee, että yhteiskunta on varautunut toimimaan
- 62 % väestöstä kertoo luottavansa siihen, että osaa toimia yllättävissä kriisitilanteissa.
- 58 % väestöstä on hankkinut kotivaraa kriisitilanteiden varalle, eli ruokaa, rahaa, ja tarvikkeita.
- 39 % väestöstä kertoo tietävänsä missä lähin väestönsuoja ja kokoontumispaikka hätätilanteessa on.

Sisäinen turvallisuus muuttuvassa toimintaympäristössä

Kansainvälinen tilanne vaikuttaa merkittävästi myös sisäiseen turvallisuuteen

- Suomen sisäisen turvallisuuden tilanne on yleisesti ottaen vakaa. Suomi on oikeusvaltio, jota turvaavat vahva demokratia, riippumaton oikeuslaitos ja korkea yhteiskunnallinen luottamus.
- Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti. Suomen on kyettävä varautumaan myös erityisen vakaviin uhkiin.
- Sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat ensivaste monissa uhissa aina arkipäivän onnettomuuksista vakaviin turvallisuusuhkiin ja poikkeusoloihin:
 - Keskeinen rooli, vastuu ja toimivalta myös ei-sotilaallisten ulkoisten uhkien torjunnassa.
 - Hybridiuhat, kyberhyökkäykset, välineellistetty maahantulo, vihamielinen tiedustelu- ja vaikuttamistoiminta, disinformaatio, kansainvälinen terrorismi ja järjestäytynyt rikollisuus.

Kaupungit turvallisuusyhteisöinä muuttuvassa maailmassa

- **Turvallisuus luodaan ja koetaan paikallisesti.**
 - Yhä jatkuva *kaupungistuminen* johtaa siihen, että kaupungit ovat de facto Suomen väestön arjen turvallisuuden keskeisin areena.
 - Vaikka tämän myötä useammat meistä ovat fyysisesti lähempänä, **kokemuspiirit jatkavat eriytymistä** muilla akseleilla (ikä, politiikka, sosioekonominen asema, alkuperä, jne.)
 - *Eriytyminen* on ehkä merkittävin yhteiskunnan vakautta haastava muutosvoima tällä hetkellä
 - Alueellisen ja demografisen segregoitumisen ehkäisy vaikuttaa olennaisesti kaikkien turvallisuuteen.
 - » Miten luomme fyysisiä ja sosiaalisia kaupunkiympäristöjä, jotka edistävät myönteistä vuorovaikutusta ihmisten ja väestöryhmien välillä?
- > **Turvallisuuskeskustelun ja –työn tulisi olla tietojohtoista, moniäänistä, demokraattista ja osallistavaa.**

Yhteisöllisyys – kaikista kovinta turvallisuutta...?

- Vakavimmat ”uudet” turvallisuusuhat hyökkäävät juurisyihin ja turvallisuuden kokemukseen
 - Väkivaltainen radikalisaatio ja terrorismi, hybridivaikuttaminen, sotilaallinen uhka (MP-tahto)
- Tutkimus: sosiaalinen pääoma ja luottamus merkittävimmät menestystekijät sekä arjen turvallisuudessa että kriiseissä:
 - haaste 1: eri ihmisillä eri uhkamaisemat ja eri lähtökohdat luottamuksen saavuttamiseksi
 - haaste 2: näitä ei rakenneta
 - a) perinteisillä turvallisuustoimenpiteillä
 - b) kriisin ollessa käsillä
 - c) yhden toimijan voimin

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

11.9.2025

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

- Valtioneuvosto luovutti 11.9.2025 eduskunnalle selonteon sisäisestä turvallisuudesta.
 - Valmistelu sisäministeriön johdolla v. 2024 keväästä. Valmisteluun osallistuivat keskeiset viranomaiset ja ministeriöt.
- Selonteossa kuvataan turvallisuusympäristön merkittävä muutos ja määritellään keskeisimmät sisäisen turvallisuuden politiikan painopisteet ja tavoitteet tuleville vuosille.
- Selonteko muodostaa yhdessä ulko- ja turvallisuuspoliittisen ja puolustusselonteon kanssa kolmen turvallisuusselonteon kokonaisuuden.
- Eduskunta antaa selontekoa koskevan kannanoton.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Muutos edellyttää ennakointia ja kriisinkestävyyttä

- Tärkeimpänä päämääränä on hallitusohjelman mukaisesti varmistaa, että Suomi on luottamuksen yhteiskunta, jossa toteutuvat turvallisuus ja oikeudenmukaisuus kaikissa oloissa.
- Muutokseen vastaaminen edellyttää ajantasaista lainsäädäntöä sekä riittäviä viranomaisresursseja ja -toimivaltuuksia. Lisäksi korostuu kyky ymmärtää ja seurata kansainvälisiä kehityskulkuja sekä ennakoida niiden vaikutuksia ja muun muassa teknologista kehitystä.
- Arjen turvallisuuspalveluiden laadukas tuottaminen lisää väestön luottamusta ja turvallisuuden kokemusta sekä luo perustan vakavimpiin häiriötilanteisiin vastaamiselle. Ihmisten tulee saada jatkossakin hätätilanteissa apua ja asiansa hoidettua viranomaisessa ilman tarpeetonta viivytystä.
- Turvallisuusympäristön heikentyminen aiheuttaa väestössä huolta ja korostaa koko yhteiskunnan henkisen kriisinkestävyyden merkitystä. Viranomaistoiminnan ohella myös yksilöillä ja yhteisöillä on vastuu oman ja lähiympäristön turvallisuuden edistämisessä.

Sisäisen turvallisuuden painopisteet

Vakava
nuoriso- ja
jengirikollisuus

Järjestäytynyt
rikollisuus

Väkivaltaiset
ääriliikkeet ja
terrorismi

Laiton ja
laajamittainen
maahantulo

Informaatio-
vaikuttaminen

Valtiollinen
vakoilu

Kriittiseen
infrastruktuuriin
kohdistuvat uhkat

Siviiliväestöä
uhkaavat häiriöt
ja poikkeusolot

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautumisen opas

suomi.fi/varautuminen

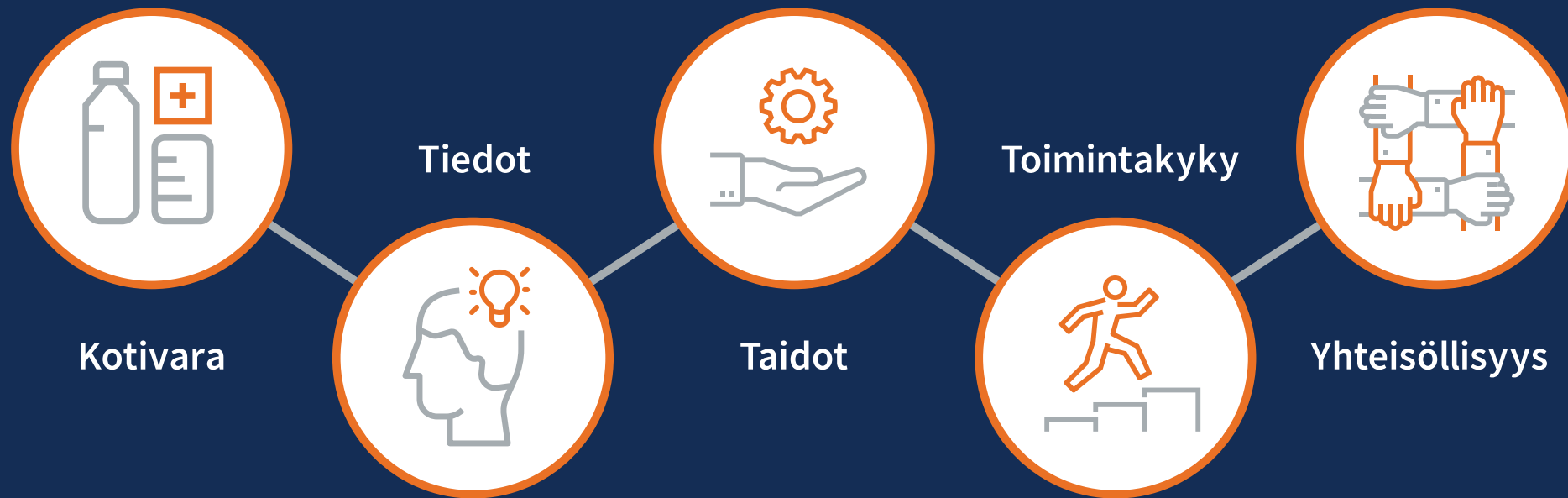

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Varautuminen kuuluu kaikille

- **Varautuminen on koko yhteiskunnan asia ja osa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä**
 - Varautumisesta vastaavat Suomen viranomaiset vastuidensa mukaisesti.
 - Tärkeässä roolissa ovat Suomen kokonaisturvallisuuden mallin mukaisesti myös muut toimijat, kuten järjestöt, yritykset ja kansalaiset.
 - Varautuminen lähtee kansalaisista: omatoiminen varautuminen kuuluu meille jokaiselle.
- **Miksi on tärkeää varautua?**
 - Epävakaampi ja vaikeasti ennustettava turvallisuustilanne:
 - Venäjän Ukrainaan kohdistama hyökkäyssota, suurvaltojen keskinäiset jännitteet
 - Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt: luonnononnettomuudet ja niihin varautuminen

Varautuminen tarkoittaa ennakkoon valmistautumista erilaisiin häiriö- ja kriisitilanteisiin sekä poikkeusoloihin.

Varautunut pärjää paremmin

Tutustu varautumisoppaaseen – ja osaat toimia.

suomi.fi/varautuminen

 Suomi.fi

Voitko jakaa tietoa muille?

Oppaasta viestimiseen on saatavissa Suomi.fi-ilmeellä

- somekuvia 13 kielellä sekä valmiit saatetekstit
- digipainokelpoinen juliste 3 kielellä
- diasetti suomeksi

Täällä: [Opas häiriöihin ja kriiseihin varautumisesta - Sisäministeriö](#)

Voitko jakaa tietoa oppaasta eri väestöryhmille

- Informoi verkko-oppaasta ja monikielisestä pdf-tiivistelmästä.
- Linkitä verkkosivuiltasi oppaaseen tai pdf-tiivistelmään:
- [Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautumisen muistilista - Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautuminen - Suomi.fi](#)

➔ **Viesti sosiaalisessa mediassa omalla kielelläsi**

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

KIITOS!

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi